

Гербовник О.В.
студентка освітнього ступеня «Магістр» спеціальності 101 «Екологія»
Науковий керівник: Раценко А.В., к.е.н., доцент кафедри екологічної безпеки
та економіки природокористування,
Житомирський національний агроекологічний університет
gerbovnik19@gmail.com

ЕКОЛОГІЧНО ВІДПОВІДАЛЬНИЙ ТУРИЗМ: СУТНІСТЬ ТА ВИДИ

Епідемія вірусу COVID-19 та вимушена самоізоляція тисяч людей в країнах Азії, Європи та Америки отримала досить неочікувані позитивні прояви у вигляді зменшення забруднення атмосферного повітря [1]. Крім того, з'являються повідомлення про те, що відсутність відпочивальників у одному з найвідоміших туристичних центрів – Венеції призвела до того, що вода в її каналах стала прозорою та чистою [2]. Такі дані засвідчують, що не лише активна господарська діяльність, а й відпочинок людей призводять до негативних екологічних наслідків. Ще в кінці 70-х років виникають проблеми масового туризму, постають питання пов'язані з охороною природи від впливу відпочивальників. Вже у 80-х роках у відповідь на екологічні виклики зароджуються такі поняття як зелений та екологічний туризм. Зелений туризм – це активний відпочинок на території природних ландшафтів та в екологічно чистих місцях. Основною його метою є відпочинок від міської метушні, ознайомлення з традиціями і побутом місцевих жителів та збереження навколишнього середовища. Найбільшою популярністю зелений туризм користується серед молоді та людей які ведуть активний спосіб життя. Туристичні маршрути пролягають через національні парки, заповідники. Зелений туризм це не лише відпочинок, але і спосіб дізнатися більше про охорону та збереження живої природи [3].

Зелений туризм поділяють на сільський та агротуризм. Сільський туризм – це відпочинок на сільських територіях. До нього відносять сплав по річках, рибальство, мисливство, оздоровчі подорожі серед живої зеленої природи. Він дає змогу покращити економічний розвиток села, зменшити рівень безробіття, зберегти традиції та історичні пам'ятки. Агротуризм – це такий вид туризму в якому використовується фермерське господарство. Догляд та годування тварин, виробництво сільськогосподарської продукції, збір врожаю та інше. Фермерське господарство є основним для агротуризму [4]. В країнах Європи досить добре розвинений сільський туризм. В Іспанії та Франції це вже давно прибуткова галузь, адже вона забезпечує сотні робочих місць. Були створені спеціальні програми для дітей, які могли б відпочивати в сільській місцевості в період літніх канікул [5].

Екологічний туризм, на відміну від зеленого туризму, асоціюють із екологічно відповідальною поведінкою, застосуванням практик сталого споживання та відпочинком поза відомих туристичних маршрутів. До нього відносять такі категорії як природно-пізнавальний, активний, споживчий пікніковий та ін. [4]. В Україні є природні ресурси які важливі для розвитку екологічного туризму. Це різноманітні ландшафти, клімат, біологічні та гідрологічні ресурси. Великі площі земель які придатні для туристичного використання та рекреації. Ліси також є важливим туристичним ресурсом. На Поліссі знаходяться соснові ліси які є найціннішими для оздоровлення. Сосна виділяє аерозолі які знищують бактерії в повітрі, мають позитивний вплив на шкіру. На території України знаходиться багато заказників, національних і ландшафтних парків, пам'яток. На відміну від соціально – економічного, природний потенціал для розвитку екологічного туризму досить значний [6].

Таким чином, важливою складовою розвитку зеленого та екологічного туризму є підвищення екологічного виховання людей. Адже саме від способу життя та поведінки відпочивальників залежить чи залишаться природні локації, придатні для відпочинку, у безпечному стані. Подальших досліджень потребують питання підвищення екологічного виховання населення та формування екологічної культури.

Література

1. New Evidence Shows How COVID-19 Has Affected Global Air Pollution <https://www.sciencealert.com/here-s-what-covid-19-is-doing-to-our-pollution-levels>
2. Коронавірус у Венеції: безлюдні канали стали неймовірно чистими <https://www.euointegration.com.ua/news/2020/03/16/71107587/>
3. Екологічний туризм: сутність та перспективи розвитку в Україні http://www.confcontact.com/2017-ekonomika-i-menedzhment/10_shkarupa.htm
4. Горішевський П., Васильєв В., Зінько Ю. Сільський зелений туризм: організація надання послуг гостинності Івано-Франківськ: Місто НВ, 2003. - 148 с.
5. Столярчук П., Домінюк В. Аналіз європейського досвіду організації сільського зеленого туризму та його категоризації // Вимірювальна техніка та метрологія. - 2010. - №71. - С.175-184.
6. Мальська М.П., Худо В.В. Туристичний бізнес: теорія та практика Навчальний посібник. - К.: Центр учбової літератури, 2007. - 424 с.